

Interreg

Współfinansowany przez
UNIE EUROPEJSKĄ
Kofinanziert von
der EUROPÄISCHEN UNION

Polska – Sachsen

**Polsko-niemieckie spotkania dla dzieci „Tradycje
bożonarodzeniowe na naszym pograniczu”**

**Deutsch-polnische Kindertreffen „Weihnachtstraditionen in
unserer Grenzregion“**

Cel projektu: Intensyfikacja współpracy partnerskiej poprzez wspólną realizację polsko-niemieckich spotkań dla dzieci "Tradycje bożonarodzeniowe na naszym pograniczu".

Ziel des Projektes: Intensivierung der partnerschaftlichen Zusammenarbeit durch die gemeinsame Durchführung polnisch-deutscher Treffen für Kinder „Weihnachtstraditionen in unserer Grenzregion“.

Odbiorca Ostateczny / Endempfänger: Fundacja Kuźnia w Zgorzelcu

Partner projektu / Projektpartner: Evangelische Schulverein Niesky/Görlitz e.V.

Projekt jest dofinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz ze środków budżetu państwa w ramach Funduszu Małych Projektów Polska - Saksonia 2021-2027 / Das Projekt wird durch die Europäische Union aus den Mitteln der Europäischen Fonds für Regionale Entwicklung sowie aus staatlichen Mitteln im Rahmen des Kleinprojektfonds Polen - Sachsen 2021-2027 mitfinanziert.

Boże Narodzenie w Polsce i w Niemczech *Weihnachten in Polen und Deutschland*

Wspólna prezentacja o tradycjach,
zwyczajach i magii Świąt po obu stronach
granicy.

Eine gemeinsame Präsentation über
Traditionen, Bräuche und die
Weihnachtsstimmung auf beiden Seiten
der Grenze.

Adwent / Advent

Adwent to czas oczekiwania na Boże Narodzenie.

Rozpoczyna się cztery niedziele przed świętami i symbolizuje nadzieję, radość i przygotowanie serca na przyjście Jezusa.

Tradycja adwentu pochodzi z Kościoła chrześcijańskiego i sięga pierwszych wieków naszej ery. W tym czasie ludzie starają się być bardziej życzliwi i pomocni.

W wielu domach pojawia się wieniec adwentowy z czterema świecami – w każdą niedzielę zapala się jedną więcej.

Dzieci w Polsce i w Niemczech uwielbiają też **kalendarze adwentowe**, w których codziennie otwierają okienko z małym upominkiem lub czekoladką.

Der Advent ist die Zeit der Erwartung auf Weihnachten.

Er beginnt vier Sonntage vor dem Fest und symbolisiert Hoffnung, Freude und die Vorbereitung des Herzens auf Jesu Geburt. Die Tradition stammt aus der christlichen Kirche und reicht bis in die ersten Jahrhunderte zurück. In dieser Zeit bemühen sich die Menschen, freundlicher und hilfsbereiter zu sein.

In vielen Häusern steht ein Adventskranz mit vier Kerzen – jeden Sonntag wird eine mehr angezündet.

Kinder in Polen und Deutschland lieben ihre **Adventskalender**, in denen sie jeden Tag ein Fenster mit einer kleinen Überraschung oder Schokolade öffnen.

Choinka i ozdoby / Weihnachtsbaum und Dekorationen

Choinka to symbol świąt w Polsce i w Niemczech.

Ubieramy ją w kolorowe bombki, światełka i łańcuchy.

W wielu polskich domach na stołach pojawiają się też ręcznie robione stroiki świąteczne z gałązek, szyszek i świec – często przygotowywane przez dzieci lub kupowane na jarmarkach.

W Saksonii znane są drewniane ozdoby z Rudaw (Erzgebirge).

Der Weihnachtsbaum ist das Symbol des Festes in Polen und Deutschland.

Er wird mit bunten Kugeln, Lichtern und Ketten geschmückt.

In vielen Familien gibt es handgemachte Advents- oder Weihnachtsgestecke aus Tannenzweigen, Zapfen und Kerzen – oft von Kindern gebastelt oder auf Weihnachtsmärkten gekauft.

In Sachsen sind geschnitzte Holzfiguren aus dem Erzgebirge sehr bekannt.

Jarmarki bożonarodzeniowe / Weihnachtsmärkte

W czasie adwentu w wielu miastach odbywają się jarmarki bożonarodzeniowe – kolorowe, pachnące i pełne muzyki!

Na straganach można kupić ozdoby, pierniki, słodczyce i ręcznie robione prezenty.

Dzieci piją gorącą czekoladę, a dorośli próbują grzanego wina.

Na niektórych jarmarkach można spotkać Świętego Mikołaja lub Aniołka, który rozdaje dzieciom cukierki.

W Polsce popularne są jarmarki w Krakowie, Wrocławiu i Gdańsku, a w Niemczech – w Dreźnie, Norymberdze, Berlinie i Lipsku.

Najstarszy jarmark to **Striezelmarkt** w Dreźnie (od 1434 roku)! W Lipsku można zobaczyć największy kalendarz adwentowy na świecie, a z Saksonii pochodzi słynna strucla świąteczna Stollen, gwiazdy adwentowe z Herrnhut i pyszne pierniczki z Pulsnitz.

In der Adventszeit finden in vielen Städten Weihnachtsmärkte statt – bunt, duftend und voller Musik!

Man kann Weihnachtsschmuck, Lebkuchen, Süßigkeiten und handgemachte Geschenke kaufen. Kinder trinken heiße Schokolade, Erwachsene genießen Glühwein.

Oft trifft man dort den Weihnachtsmann oder das Christkind.

Beliebte Weihnachtsmärkte gibt es in Krakau, Breslau, Danzig, Dresden, Nürnberg, Berlin und Leipzig.

Der älteste Markt ist der **Striezelmarkt** in Dresden (seit 1434)! In Leipzig steht der größte Adventskalender der Welt, und aus Sachsen kommen der berühmte Christstollen, die Herrnhuter Sterne und die leckeren Pulsnitzer Pfefferkuchen.

Kolędy i świąteczne pieśni / Weihnachtslieder

Kolędy to ważna część Bożego Narodzenia.

W Polsce rodziny śpiewają je razem podczas Wigilii, po kolacji przy choince.

W Niemczech śpiewa się w kościołach, szkołach i domach.

Najpopularniejsze polskie kolędy:

„Cicha noc”, „Przybieżeli do Betlejem”, „Bóg się rodzi”, „Dzisiaj w Betlejem”, „Lulajże Jezuniu”.

Najpopularniejsze niemieckie kolędy:

„Cicha Noc”, „O choinko”, „O ty radosna”, „Cicho prószы śnieg”, „Dzwonki dzwonią dzyń dzyń dzyń”.

W obu krajach wspólne śpiewanie tworzy ciepłą, rodzinną atmosferę.

Weihnachtslieder sind ein wichtiger Teil von Weihnachten.

In Polen singen Familien am Heiligabend nach dem Essen beim Weihnachtsbaum.

In Deutschland singt man in Kirchen, Schulen und zu Hause.

Beliebte polnische Lieder:

„Stille Nacht”, „Sie eilten nach Bethlehem”, „Gott wird geboren”, „Heute in Bethlehem”, „Schlafe, Jesulein”.

Beliebte deutsche Lieder:

„Stille Nacht”, „O Tannenbaum”, „O du fröhliche”, „Leise rieselt der Schnee”, „Kling, Glöckchen, klingelingeling”.

Das gemeinsame Singen bringt Freude, Wärme und festliche Stimmung.

Świąteczne jedzenie i potrawy / Weihnachtsessen und Gerichte

W Polsce wieczerza wigilijna składa się z 12 postnych potraw takich jak: barszcz z uszkami, karp, pierogi, makowiec.

Przed posiłkiem rodzina **dzieli się opłatkiem**, składając sobie życzenia – to symbol pojednania, przebaczenia i miłości.

Tradycja ta ma korzenie w **chrześcijańskim zwyczaju łamania chleba**.

Na stole **zostawia się dodatkowe nakrycie** dla zbłąkanego wędrowca lub nieoczekiwanego gościa – to wyraz gościnności i pamięci o nieobecnych.

W Niemczech nie ma zwyczaju dzielenia się opłatkiem, ale **świąteczna kolacja** również jest czasem pokoju i wspólnoty.

Na niemieckich stołach często pojawia się **pieczona gęś, sałatka ziemniaczana z kiełbaskami, piernik i Stollen** – tradycyjna keksowa babkabożonarodzeniowa.

In Polen hat das Weihnachtsabendessen einen besonderen, familiären Charakter und besteht aus zwölf fleischlosen Gerichten, wie Rote-Bete-Suppe mit Teigtaschen, Karpfen, Piroggen oder Mohnkuchen.

Vor dem Essen **teilen die Familien eine Oblate** und wünschen sich alles Gute – ein Symbol für Versöhnung, Vergebung und Liebe. Diese Tradition hat ihren Ursprung im **christlichen Brauch des Brotbrechens**.

Auf dem Tisch bleibt **ein zusätzliches Gedeck** für einen unerwarteten Gast oder Reisenden – ein Zeichen der Gastfreundschaft und des Gedenkens an Abwesende.
DE In Deutschland **teilt man keine Oblate**, aber das Weihnachtsessen ist ebenfalls eine Zeit des Friedens und des Beisammenseins. Auf deutschen Tischen stehen oft **Gänsebraten, Kartoffelsalat mit Würstchen, Lebkuchen** und der traditionelle **Stollen** – ein Weihnachtskuchen mit Rosinen und Mandeln.

Prezenty / Geschenke

W Polsce dzieci piszą listy do świętego Mikołaja, Gwiazdora lub Gwiazdki z prośbami o wymarzone prezenty. W Niemczech dzieci piszą do Świętego Mikołaja lub Dzieciątka Jezus.

W Wigilię prezenty pojawiają się **pod choinką**.

W Polsce po kolacji wigilijnej **cała rodzina wspólnie je otwiera**, a w Niemczech robi się to **po kolacji lub po powrocie z kościoła**. Zazwyczaj to właśnie **święty Mikołaj, Gwiazdor lub Gwiazdka** przynoszą prezenty, gdy dzieci śpią.

In Polen schreiben Kinder Briefe an den Weihnachtsmann, Gwiazdor oder Gwiazdka mit Wünschen für ihre Traumgeschenke. In Deutschland schreiben Kinder an den Weihnachtsmann oder das Christkind.

Am **Heiligabend** liegen die Geschenke **unter dem Weihnachtsbaum**.

In Polen öffnet die Familie die Geschenke **nach dem Weihnachtsabendessen**, in Deutschland tut man es **nach dem Abendessen oder nach dem Kirchgang**. Meistens bringt der **Weihnachtsmann** oder das **Christkind** die Geschenke, wenn die Kinder schlafen.

Pierwsza gwiazdka i wieczór wigilijny / Der erste Stern und der Heiligabend.

Dzieci w Polsce z niecierpliwością wypatrują na niebie pierwszej gwiazdki – to znak, że można rozpocząć kolację wigilijną.

Ten piękny zwyczaj nawiązuje do **Gwiazdy Betlejemskiej**, która według Biblii wskazała Trzem Królom drogę do miejsca narodzin Jezusa. W Polsce **Wigilia** to najbardziej uroczysty wieczór w roku. Gdy pierwsza gwiazdka pojawi się niebie, cała rodzina zasiada razem do stołu, dzieli się opłatkiem i rozpoczyna świętowanie. W Niemczech nie ma tego zwyczaju, ale tutaj również rodzina wspólnie czeka na rozpoczęcie Wigilii. To właśnie w Wigilię wiele polskich rodzin wybiera się o północy do kościoła na specjalne uroczyste nabożeństwo – „Pasterkę”.

In Polen warten Kinder gespannt auf den ersten Stern am Himmel – das Zeichen, dass das Weihnachtsessen beginnen darf.

Dieser Brauch erinnert an den **Stern von Bethlehem**, der laut der Bibel den Heiligen Drei Königen den Weg zur Krippe zeigte. In Polen ist Heiligabend der festlichste Abend des Jahres. Wenn der erste Stern am Himmel erscheint, setzt sich die ganze Familie zusammen an den Tisch, teilt die Oblate und beginnt mit den Feierlichkeiten. In Deutschland gibt es diesen Brauch nicht, aber auch hier wartet die Familie gemeinsam auf den Beginn des Weihnachtsabends. Genau an Heiligabend geht viele polnische Familien um Mitternacht in die Kirche zu einem besonderen feierlichen Gottesdienst – „Christmette”.

Święta z rodziną / Weihnachten mit der Familie

W Polsce pierwszy dzień świąt spędza się spokojnie – przy stole, z rodziną i przyjaciółmi.

Drugiego dnia odwiedza się dalszych krewnych lub znajomych.

W Niemczech 25 grudnia (pierwszy dzień świąt) to czas rodzinnych spotkań i uroczystego obiadu, a 26 grudnia (drugi dzień świąt) jest także dniem wolnym, często spędzanym z przyjaciółmi.

W obu krajach to dni pełne ciepła, spokoju i radości.

In Polen verbringt man den ersten Weihnachtstag ruhig mit der Familie, am zweiten Tag besucht man Verwandte oder Freunde.

In Deutschland ist der 25. Dezember (Erster Weihnachtstag) ein Tag für das Familienfest, und der 26. Dezember (Zweiter Weihnachtstag) wird ebenfalls mit Freunden oder Verwandten gefeiert.

In beiden Ländern sind diese Tage voller Wärme und Freude.

Cechy wspólne i różnice / Gemeinsamkeiten und Unterschiede

Zarówno w Polsce, jak i w Niemczech:

- 🌟 ubieramy choinkę,
- 📺 dajemy prezenty,
- 🎵 śpiewamy kolędy,
- 🍪 pieczemy słodkości,
- 🎄 i spędzamy czas z rodziną.

Różnice:

- 🌟 W Polsce w Wigilię jemy potrawy postne i czekamy na pierwszą gwiazdkę.
- 🙏 Wiele rodzin idzie na „Pasterkę” – nabożeństwo o północy.
- 🎅 W Niemczech prezenty przynosi często „Dzieciątko Jezus”, a kolacja jest prostsza, bez postu.

Sowohl in Polen als auch in Deutschland:

- 🌟 schmückt man den Weihnachtsbaum,
- 📺 verschenkt Geschenke,
- 🎵 singt Weihnachtslieder,
- 🍪 backt Plätzchen
- 🎄 und feiert mit der Familie.

Unterschiede:

- 🌟 In Polen isst man am Heiligabend kein Fleisch und wartet auf den ersten Stern.
- 🙏 Viele Familien besuchen die „Christmette” – den Gottesdienst um Mitternacht.
- 🎅 In Deutschland bringt oft das „Christkind” die Geschenke, und das Abendessen ist einfacher.

Koniec / Ende

 **Wesołych Świąt i Szczęśliwego
Nowego Roku!**

 **Frohe Weihnachten und ein
glückliches neues Jahr!**

Niech święta będą pełne radości,
pokoju i wspólnego śpiewania
kolęd.

*Möge das Fest voller Freude,
Frieden und gemeinsamer Lieder
sein.*

